

Ky dokument nuk është prova. Prova janë bajtët e ruajtur: HTML-ja e faqes, pamja e saj, dhe zinxhiri i hash-eve që i lidh. Kjo dëshmi është paraqitja e tyre, e prodhuar automatikisht. Verifikohet me kodin më poshtë **pa na pyetur ne**.

ARTIKULLI

TITULLI	Shkencëtarët - Varret mesjetare dukeshin si familjare, por ADN-ja zbulon një histori tjetër
ADRESA	https://www.syri.net/shkence/919429/varret-mesjetare-dukeshin-si-familjare-por-adn-ja-zbulon-nje-histori-tjeter/
BURIMI	syri.net
GJENDJA	online

KOHA

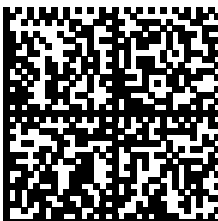
KAPUR NGA NE	27 shtator 2026, 06:49:34 UTC <i>Dritarja jonë e pasigurisë: ± 300 s — intervali me të cilin e kontrollojmë këtë burim.</i>
DEKLARUAR NGA PORTALI	27 shtator 2026, 06:38:04 UTC <i>Koha e deklaruar vjen nga pala që po vlerësohet. Ora jonë nuk preket prej saj, dhe të dyja shfaqen këtu të ndara.</i>

HASH-ET · SHA-256

PËRMBAJTJA	3df1f51cf8de9fb8efcc66320a6118a8b73f20222226d0e81f039ca239f205d0
TEKSTI	2ab5b5447fff7845aac31acf0bde091d9e9fb9f94b8eec9e190665f5fc01ea00
PAMJA	25c326dcdf2adf9a223233a4f1083094261f3f08f0c644891d6bd0b37e320543

ZINXHIRI I PROVËS

KJO HYRJE	1b3c97d13f798dfce84c837af7a21ea3d589f4b5a820ebdee78f764dba9278c6
E MËPARSHMJA	—
RRËNJA MERKLE	f5063896df89cef7c197e5d003e6be2f1d9963e4417c199c978c5a8c380b40e8
ANKORIMI	submitted — dërguar, ende pa bllok <i>Deri te blloku, kjo provon integritetin, jo kohën.</i>

SKANOJE PËR TA VERIFIKUAR

Kodi të nxjerr te eksploruesi i STAMLES. Ai regjistër nuk është yni: nëse serveri ynë bie nesër, vula mbetet aty ku është.

Faqja tregon njërën nga tri gjendjet — **nuk u gjet**, **në radhë**, ose **e konfirmuar** me bllokun, rrënjën Merkle dhe transaksionin në Polygon. Krahazo hash-in që gjen atje me atë të shtypur më lart: nëse përputhen, kjo kapje ekzistonte para asaj ore, dhe ne nuk mund ta kishim ndryshuar pas saj.

<https://scan.stamles.eu/verify/1b3c97d13f798dfce84c837af7a21ea3d589f4b5a820ebdee78f764dba9278c6>

PAMJA E FAQES

Renderuar nga HTML-ja jonë e ruajtur, jo nga rrjeti. **Riprodhon kopjen tonë, jo pamjen e atëhershme:** stilet dhe imazhet e largëta mund të mos ekzistojnë më ose të kenë ndryshuar.

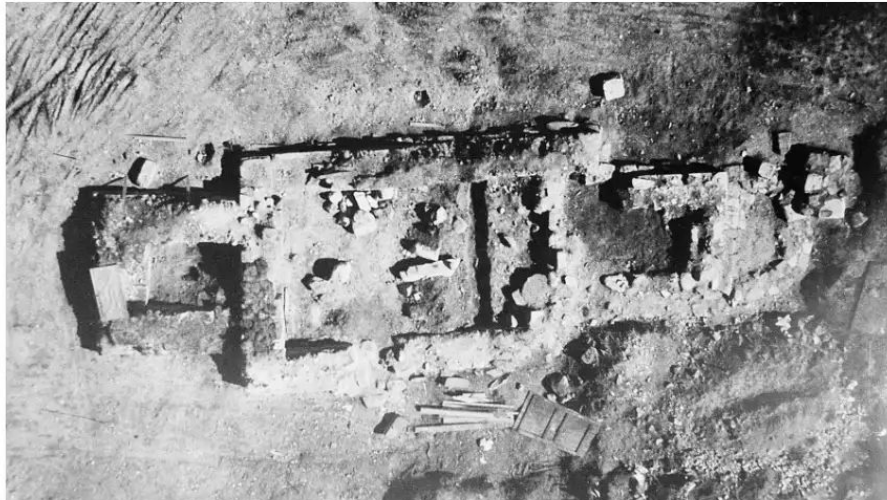
Motori: chromium-stored+assets · dritarja 1280×1024 px

FATMIR MEDIU

Rama heshti për Kosovën në OKB, nuk iu kundërvu Vuçiçit dhe zgjodhi të flasë për Diellën

NDRIÇIM KULLA

Dorëheqja e Ramës, kërkesë edhe e ndërkombëtarëve

Varret mesjetare dukeshin si familjare, por ADN-ja zbulon një histori tjetër

08:38, 27/09/2026

ZMADHO TEKSTIN

Shkencëtarët analizuan ADN-në e 142 njerëzve që jetuan gjatë periudhës së vonë të Epokës së Vikingëve dhe Mesjetës. Grupi përfshinte më shumë se 60 fëmijë dhe adoleshentë, mbetjet e të cilëve u gjetën në varre të shumta në Sigtuna, pranë Stokholmit, në Västerhus të Jämtlandit dhe në Fjälkinge të Skånes.

Varret e përbashkëta shpesh nuk ishin varre familjare

Dëshmitë gjenetike zbuluan se të afërmit e ngushtë biologjikë ishin çuditërisht të rrallë mes njerëzve të vendosur në të njëjtin varr. Kjo ishte e vërtetë edhe në varrezat ku studiuesit gjetën shumë lidhje biologjike familjare në popullsinë më të gjerë.

"Ne shpesh supozojmë se të rriturit dhe fëmijët që ndajnë një varr ishin prindër dhe fëmijë ose anëtarë të tjerë të afërt të familjes. Në shumicën e rasteve, kjo nuk ishte ajo që gjetëm", thotë Maja Krzewińska, nga Qendra për Paleogjenetikë, Departamenti i Arkeologjisë dhe Studimeve Klasike, Universiteti i Stokholmit, autore kryesore e studimit.

Gjetjet tregojnë se vendimet se kush do të varrosej së bashku shpesh ndikoheshin nga më shumë sesa marrëdhëniet e ngushta biologjike. Faktorët shoqërorë, fetarë ose faktorë të tjerë të komunitetit mund të kenë luajtur gjithashtu një rol të rëndësishëm.

"Arkeologët kanë debatuar prej kohësh mbi marrëdhëniet midis njerëzve të varrosur së bashku në këtë lloj varri. ADN-ja e lashtë më në fund na ka dhënë mjetin që kemi pritur për të testuar drejtpërdrejt këto interpretime", thotë Anna Kjellström, studiuese në Departamentin e Arkeologjisë dhe Studimeve Klasike, Universiteti i Stokholmit.

Fëmijët ndiqnin zakonet e varrimit të të rriturve

Analiza e ADN-së dhe gjithashtu të dhëna të reja mbi fëmijërinë në Skandinavinë e hershme të krishterë. ADN-ja e lashtë u mundësoi studiuesve të përcaktonin seksin biologjik të fëmijëve, mbetjet e të cilëve ishin shumë të hershme në moshë për t'u përcaktuar me besueshmëri vetëm nga kockat e tyre.

Modelet e varrimit trequan se diemtë dhe vaizat shpesh ndanin të njëjtat zakone

më të lexuarat

SHBA krah Elon Musk për të rrëzuar globën prej 120 milionë eurosh të BE-së ndaj X

Si fenomenet qiellore formësuan historinë e njerëzimit

Paralajmërimi i frikshëm i Bill Gates: IA mund të shkaktojë 1 miliard vdekje nëse bie në duar të gabuara

Varret mesjetare dukeshin si familjare, por ADN-ja zbulon një histori tjetër

Shkencëtarët zbulojnë aleatin e papritur për rritjen e ushqimit në Mars: Kërpudhat

varrimi në varreza si burrat dhe gratë e rritur. Në Västerhus, për shembull, burrat dhe gratë përgjithësisht varroseshin në anë të ndryshme të oborrit të kishës. Djemtë dhe vajzat vendoseshin sipas të njëjtit model.

Studiuesit thonë se kjo sugjeron që identiteti gjinor njihej që në një fazë të hershme të jetës dhe pasqyrohej në praktikat e varrimit.

"Fëmijët nuk trajtoheshin si një kategori më vete. Në vdekje, duket se ata trajtoheshin sipas të njëjtave parime shoqërore dhe fetare si burrat dhe gratë e rritur", thotë Anders Götherström, profesor i Arkeologjisë Molekulare, Qendra për Paleogjenetikë, Departamenti i Arkeologjisë dhe Studimeve Klasike, Universiteti i Stokholmit.

ADN-ja rindërton historinë e një familjeje mesjetare

Mes njerëzve të varrosur në Västerhus, studiuesit rindërtuan gjithashtu historinë e një familjeje veçanërisht të rëndësishme.

Një grua e identifikuar si "Zonja 56" ishte e lidhur gjenetikisht me disa persona të tjerë të varrosur në oborrin e kishës. ADN-ja e lidhi atë me prindërit e saj, vëllain dhe dy vajzat e saj. Por dëshmitë nga varri i saj sugjerojnë se jeta e saj mund të ketë shkuar shumë përtej komunitetit lokal në Jämtland.

"Zonja 56" ishte varrosur me një guaskë midhjeje të llojit scallop, një objekt i pazakontë për t'u gjetur në një varr mesjetar skandinav. Guaska ishte gjithashtu një simbol i njohur gjerësisht, i lidhur me pelegrinazhin drejt Santiago de Compostela në Spanjën veriperëndimore.

Prania e saj sugjeron se "Zonja 56" mund të ketë përfunduar një nga pelegrinazhet më të famshme të Evropës mesjetare, duke udhëtuar mijëra kilometra nëpër kontinent deri në skajin perëndimor të Evropës së krishterë, përpara se të kthehej përfundimisht në shtëpi.

"Zonja 56" vdiq para moshës 30 vjeç. Prindërit, vëllai dhe vajzat e saj u varrosën gjithashtu në pjesë të ndryshme të së njëjtës varrezë në Jämtland.

ADN-ja e lashtë hap një dritare drejt shoqërisë mesjetare

Së bashku, gjetjet tregojnë se arkeogjenetika mund të zbulojë shumë më tepër sesa marrëdhëniet biologjike familjare. Duke kombinuar ADN-në e lashtë me dëshmitë arkeologjike, studiuesit mund të fillojnë të rindërtojnë mënyrën se si organizoheshin komunitetet mesjetare, si trajtoheshin fëmijët, si ndikonin zakonet fetare në praktikat e varrimit dhe si lidhej njerëzit me njëri-tjetrin si në jetë, ashtu edhe në vdekje.[/ScienceDaily](#)

© SYRI.net

Lexo edhe:

Si fenomenet qiellore formësuan historinë e njerëzimit

Shkencëtarët zbulojnë aleatin e papritur për rritjen e ushqimit në Mars: Kërpudhat

Toka po çahet nën Paqësorin Veriperëndimor, shpërbëhet një zonë gjigante tektonike

TË NGJASHME

SHBA krah Elon Musk për të rrëzuar gjobën prej 120 milionë eurosh të BE-së ndaj X

Pemët tropikale 'marrin frymë' natën për t'i mbijetuar thatësisrës, zbulimi mund të ndihmojë kulturat bujqësore

Cili shtet e përdor më shumë ChatGPT në Ballkan

OpenAI prezanton planin për sigurinë e adoleshentëve që përdorin ChatGPT

Drejtshkrimi: IA do të zhkaltojë në

Një natëris që ndodh në bërë në një

Monesi po dhuron një spektakël të

Parangjellim: 1700 të shumta të një
rritje masive të mbeturinave
elektronike

Një ngjarje që ndodh një herë në një
shekull? - NASA zbulon një krater të
ri gjigant hënor

Realisti po arrin një spektakël të
jashtëzakonshëm këtë muaj

LAJME POLITIKË KRONIKË EKONOMI KOSOVA BOTË KULTURË SHKENCË SPORT JETË-STIL TRASHËGIMI MJEDIS ARKIVA

SYRI.net është agjencia më e madhe e lajmeve në Shqipëri, që brenda një kohe të shkurtër është kthyer në lider të informacionit. Në SYRI.net do të gjeni opinionistë më me emër në vendin tonë, investigime dhe lajme që nuk do t'i gjeni diku tjetër. Lajmet në SYRI.net janë prodhim i SYRI.net dhe nuk lejohet marrja e tyre pa një komunikim të mëparshëm me redaksinë. Ju ftojmë të klikoni dhe të na shkruani sa herë që ju mendoni se duhet. Stafi i SYRI.net

Për informacione info@syri.net, për reklama marketing@syri.net

Pamja këtu është e ri-koduar për ta futur në dokument. Artefakti autoritar është skedari WebP i ruajtur, dhe hash-i i tij është ai i shtypur te faqja e parë — pra dallimi është i verifikueshëm, jo i fshehur.